



Benica 1a,
9220 Lendava
E-naslov: rejniskodrustvoslovenije@gmail.com

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Kotnikova 28
1000 Ljubljana

Lendava, 11.7.2017

MOJE MNENJE ŠTEJE

Predlogi ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Rejniško društvo Slovenije je v okviru svojega delovanja zbralo predloge rejnikov in rejnic za izboljšanje kvalitete rejništva. Rejniško društvo Slovenije je tista družbeno civilna asociacija, ki se trudi s svojim delovanjem izboljšati delo na področju rejništva, in ki k strokovnemu delu državnih ustanov s svojimi projekti dodaja še tiste vsebine za rejništvo, ki jih le-te ne zagotavljajo. Skušamo čim več narediti za dobro počutje vseh udeleženi v sistemu rejništva in s tem doseči optimalen položaj za rejniškega otroka.

Ugotovili smo, da kljub našim naporom nekaterih pomembnih zadev za ljudi v sistemu rejništva ne moremo reševati sami in jih je potrebno reševati širše na vseh družbenih nivojih ter s pomočjo tistih, ki imajo več vpliva in večjo družbeno moč.

Ministrici predlagamo seznam naših opažanj in predlogov in prosimo, da ministrstvo in druge službe takoj pristopijo k ukrepanju za reševanje teh pomanjkljivosti, na katere naše društvo že dalj časa opozarja. Predlagamo, da se pričnejo urejati tako težave na sistemski ravni kot tiste, ki so ožjega pomena. Tiste težave, ki so takšne narave, da ne posegajo v delovanje pravno formalnega sistema, bi se po naši oceni lahko dokaj hitro uredile z navodili in smernicami za delo.

Želimo, da bi naše ugotovitve in predlogi padli na plodna tla in bili v čim večji meri upoštevani. Naše pripombe vam bodo morda v pomoč ob pripravi reorganizacije Centrov za socialno delo.

Vsekakor smo še naprej pripravljeni za sodelovanje z vsemi družbenimi dejavniki, ki si prizadevajo za boljšo kvaliteto rejništva in želimo, da naše pripombe razumete kot korak k prizadevanjem v dobro rejniškemu sistemu in predvsem rejniškim otrokom.

OTROCI V REJNIŠTVU

Otrokom v rejništvu je potrebno zagotoviti:

- redno in dostopno ter brezplačno psihoterapevtsko pomoč,
- večjo dostopnost do vseh pomoči za otroka tudi v drugih institucijah,

- več ustrezne strokovne pomoč s strani njihovih strokovnih delavcev na Centrih za socialno delo in sicer:
 - večkrat sklicati IPS,
 - poslušati in slišati otroka (njegove želje, predloge, težave - pogosto se težave pojavijo v zvezi s stiki z biološkimi starši, na katere otroci ne želijo, pa morajo, ker tako zahtevajo strokovni delavci),
 - večkrat opraviti pogovor samo z otrokom o njegovem počutju v rejniški družini, njegovih željah in potrebah brez navzočnosti drugih oseb,
 - postaviti zagovornika otrokovih pravic zlasti v zahtevnih postopkih tako v okviru CSD kot na sodišču,
 - urediti položaj otrokom s posebnimi potrebami: zanje ni ustrezno poskrbljeno, saj večkrat ni zagotovljene ustrezne individualne obravnave v šolah in drugih institucijah, ni zagotovljene individualne učne pomoči v šoli ali dodeljenega spremljevalca kljub odločbi, ni ustreznih ustanov ali v njih ni dovolj kapacitet za pomoč oziroma usposabljanje. Ob zaključku rejništva otroci pogosto ostajajo v rejniških družinah, ker stroka in družba ne zagotovijo ustreznih pogojev za samostojno življenje teh mladih oseb s posebnimi potrebami,
 - mladi s posebnimi potrebami skoraj nimajo možnosti za zaposlovanje in usposabljanje.

Zaključevanje rejništva:

- Mladostniki po zaključenem rejništvu vse prepogosto ostajajo v rejniških družinah, saj jim družba ne pomaga pri vstopanju v samostojnost in ne daje podpore pri urejanju vseh najnujnejših pogojev za samostojno življenje.
- Mladostniki iz rejništva bi potrebovali še nadaljnje načrtno strokovno spremljanje in podporo CSD tudi po tem, ko se rejništvo zaključi.
- Potrebovali bi intenzivno podporo odgovornih družbenih institucij pri iskanju zaposlitve in reševanju stanovanjskega vprašanja.
- Potrebovali bi denarno podporo ali rejnino in rejniško razmerje še nek prehodni čas potem, ko zaključijo šolanje, da bi sploh lahko preživeli do prvega lastnega zaslužka.
- Za mlade, ki se jim rejništvo zaključi in imajo težave ter so brez osnovnih eksistenčnih pogojev, bi bilo nujno ustanoviti stanovanjsko skupino, kjer bi se mladi pod strokovnim vodstvom okrepili in pripravili na samostojnost.
- Strokovne službe bi morale še bolj intenzivno delati z biološkimi družinami, da bi se mladi, ki nimajo druge možnosti, lahko vrnili v urejene razmere v biološki družini.
- Potrebno bi bilo še okrepiti delo z rejniškimi družinami in jim nuditi čim več izobraževanja in usposabljanja ter podpore.
- V sedanjí situaciji večina podpore mladim, ki odhajajo v samostojnost iz rejniških družin, družba nalaga rejniškim družinam, saj le te največkrat najbolj intenzivno in konkretno dajejo podporo in pomoč svojim varovancem tudi še potem, ko zanje nimajo več družbene odgovornosti, vendar jim družba ob tem ne daje ustrezne podpore in pravno formalnega statusa.

- Mladim osebam iz rejništva bi bilo potrebno zagotoviti »popravni izpit« v tem smislu, da bi v primeru kriznih situacij tudi po 18. letu lahko ponovno vzpostavili zanje rejniško razmerje. Zelo pogosto se namreč zgodi, da imajo mladi v rejništvu močno krizo identitete ravno v obdobju od 17 - 19 let in v tem času še ne znajo realno presojeti lastnih sposobnosti. Odločijo se za prekinitev rejništva in po nekaj hudih in neprijetnih izkušnjah uvidijo svojo napačno odločitev. Želijo se vrniti nazaj v rejniško družino, ki jih po navadi tudi sprejme, vendar za to ne dobi nobene družbene podpore ali statusa.
- Zagotoviti bi bilo potrebno predpis, da otrokov privarčevani denar ne bo obdavčen.

BIOLOŠKI STARŠI

- Strokovne službe morajo več svojih aktivnosti usmerjati v intenzivno delo z biološko družino, jim postaviti pogoje in časovne termine za rehabilitacijo svojih razmer, ob tem pa jim nuditi ustrezno strokovno podporo, spremljanje in sprotno preverjanje njihove rehabilitacije.
- Stiki otroka z biološkimi starši naj bi bili soodvisni od rehabilitacije razmer v biološki družini (večja motivacija za sanacijo razmer in bolj uspešno spreminjanje pomeni več stikov ...).
- Biološki starši naj bi dobili obvezo usposabljanja in izobraževanja za primerno starševstvo.

REJNICE IN REJNIKI

Rejnice predlagamo, da se večjo pozornost posveti našim materialnim razmeram in strokovnemu položaju.

Predlogi za ureditev materialnega položaja:

- zvišanje rejnine v skladu z rastjo življenjskih stroškov,
- plačilo bolniškega staleža,
- plačilo dopusta,
- regres,
- možnost dopusta,
- zavarovanje odgovornosti za delo,
- možnost nakupa večjega avtomobila pod ugodnejšimi pogoji,
- dodatek za veliko družino,
- možnost najema kredita,
- sprememba kriterija za ureditev poklicnega statusa rejnice (manj otrok),
- urediti rejnikom plačilo prevoznih stroškov, kadar mora rejnik večkrat voziti v zelo oddaljene kraje otroka (IPS, stiki staršev z otrokom, bolnišnične in druge terapevtske obravnave ...).

Predlogi za izboljšanje pogojev dela in strokovnega položaja rejnikov:

- Strokovne službe naj v večji meri prisluhnejo rejnikom, jim priznavajo status strokovnih sodelavcev, upoštevajo njihov glas in jih ne izključujejo in prezirajo njihovih predlogov.
- IPS naj se večkrat skličejo tudi na predlog rejnikov ali otroka.
- IPS naj bo s strani strokovnih služb organiziran in voden strokovno ter delovno naravnan sestanek v korist otroka in naj ne bo le formalna obveza, kar se vse prevečkrat dogaja.

- Pomoč rejnicam pri izvajanju zahtevnih stikov – večkrat pomoč strokovnih delavcev.
- Dati rejnikom bolj aktivno vlogo v vseh rejniških postopkih in tudi v postopkih v drugih ustanovah, ko se obravnava položaj otroka iz njihove rejniške družine.
- Poskrbeti za pozitivno promocijo rejniške dejavnosti in s tem utrjevati priznanje rejniškemu delu in družbeni status rejništva.
- Rejniki so preveč izpostavljeni, če otrok ne upošteva njihove vzgoje in navodil.
- Izobraževanje naj v pretežni meri poteka v obliki delavnic.
- Organiziranje supervizije za rejnike ali druge oblike strokovne pomoči za rejnike v stiski.
- Imenovati nek organ oziroma družbeni institut, ki bo opravljal mediacijo v primeru nestrinjanja med rejnikom in njegovim matičnim socialnim delavcem.
- Več sprotnih in kontinuiranih informacij o dogajanju v rejništvu in tudi o delu Rejniškega društva Slovenije.

STROKOVNI DELAVCI

- Strokovnim delavcem je potrebno urediti in omogočiti ustrezne možnosti za delo v smislu normalne obremenitve.
- Strokovni delavci naj bi bili bolj dostopni, zato je njihovo delo potrebno organizirati tako, da se rejništvo izvaja brez motenj, in da so strokovni delavci na voljo rejniškim družinam, kadar so ti pred pomembnimi odločitvami glede ravnanja in pomoči svojim varovancem.
- Organizirati dežurni 24 urni telefon, kjer bodo rejniki dobili strokovno podporo.
- Strokovnim delavcem zagotoviti večjo možnost rednega izobraževanja in izpopolnjevanja.
- Takojšen odziv, kadar rejnice prosijo za pomoč in so v krizni situaciji.
- Večkrat sklicati IPS, če je to v korist otroka.
- Delovati nevtrarno in dejansko zasledovati le korist otroka, tako da strokovni delavci ne podležejo pritiskom bioloških staršev pri urejanju stikov in drugih zadev za otroka.
- Večkrat opraviti nenapovedane obiske v rejniških družinah, s katerimi bodo dobili bolj realen vpogled v rejniške družine in lažje argumentirano ocenili in izločili slabe rejniške družine, ki mečejo slabo luč na celotno rejništvo.
- Strokovni delavci CSD naj v večji meri delujejo kot koordinator in povezovalec rejniškega sistema v smislu osveščanja drugih institucij in ustanov glede vloge rejništva (šole, vrtci, zdravstvo in sodstvo ...).
- Strokovni delavci naj vedno ustvarjajo profesionalen in pošten odnos v odnosu do rejnikov, naj bodo do njih odprti, osebno angažirani in obenem strogo profesionalni.

Predsednik Rejniškega društva Slovenije

mag. Darko Krajnc